

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . . I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és leltulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Plac-utca 47. és 48. szám.

Debreczen — portenger.

Debreczen, április 28.

Hires város az alföldön — Debreczen. Világszerte ismerik, mert hogy mellette van a Hortobágy. Történelmi tradíciói, mérhetetlen gazdasága s a benne lappangó temérdek kulturkészség arra tennék hivatottá ezt a várost, hogy az ország második fővárosa legyen, ha a város intéző urainak bemohosodott koponyái tudatlansággal párosult vaskos érzéktelensége nem nyomná le állandóan a ronda falu niveaujára.

Egy városias kinézésű, igazán szépnek nevezhető utvonala van: a Péterfia-utca s ennek folytatása: a Simonyi ut. Oda tolulna Debreczen város apraja-nagyja verőfényes vasárnap délután, levegőt szivni — ha volna, tudniillik ott levegő.

Vagy levegőnek nevezhető a legfeketébb gyári füst tömörségével és fojtogató voltával vetekedő portenger, mely — alig, hogy az első egy-két kocsi elrobog — láthatatlanná tesz ezen az egész vonalon embereket, állatokat és házakat?

Tudtunkkal 6000 korona van felvéve a költségvetésbe az utcák öntözése céljára. Nem tudjuk, hogy az uristen ebből a pénzből mennyit és kinek közvetítésével szokott felszedni, mert úgy látszik: ennek az ügynek az elintézése oroszán részében ő reá van bízva, de az tény, hogy a város által szolgáltatott öntözési munka pénz egyáltalán nem ér.

Siralmas látvány és szívfacsaró, amikor tavaszi délutánon a Debreczen város pótadót izzadó munkás polgársága, kit szerencsétlen sorsa, mert ott lakik, vagy arra van dolga, vagy az a merész ábrándja, hogy sétálni, levegőt szivni akar — végig köhécselel és fuldoklik ezen a Péterfiái portengeren.

Azt nem csodáljuk, hogy a vagyoni cenzusánál fogva uralkodó sok törvényhatósági „csizma“ az ilyesmivel nem törődik. Megszokta tanyáin „disznói“ között a sárban fetrengést s külömben sem megy a Péterfiára sétálni. Dehogy az mégis számottevő kaputos, uriember, kit polgártársai bizodalma akár bizottsági tagságra, akár tisztii sorba emelt, ezt az évek óta

panaszolt botrányos állapotot tűr s a port maga is nyel — azt igazán nem tudják maguknak megmagyarázni.

Émlékezünk — tán tavaly történt — valamilyen hivatalos alkalomra, a mikor meginterpellálták a polgármestert az öntözés irányában. Felkelt ekkor valamelyik városi orvos s kifejtette, hogy a debreczeni por oly szerencsés összetételű, hogy a tüdőnek nem árt, sőt használ, tehát kár volna jobban öntözni.

Eltekintve attól, hogy az ilyen orvost ki kellene tömetni, de meg azt is, aki neki elhiszi — még hamisság is van a dologban, mert a Péterfia és Simonyi-uton nem is debreczeni por, hanem messze földről oda hordott megszűszes-köves piszok fekszik.

Már csak anny figyelmet megérdemelne Debreczen város birka türelmű közönsége, hogy ezt az egy használható séta utját, legalább a napfényes vasárnapok délutánján egy kis öntözéssel élvezhetővé tegyék.

A debreczeni Kossuth-szobor tervel.

A pályaművek és a nagyközönség.

A szoborbizottság ülése.

Ma délután négy órakor tartott ülést a városháza kistanácstermében a debreczeni Kossuth-szoborbizottság. Az ülés célja az előkészítő bizottság szobor javaslatának tárgyalása volt, amely javaslatot már egész terjedelmében ismertettünk. A javaslatot általánosságban és a pontonkint való tárgyalásnál elfogadták, csak némely fontos módosítást eszközölték rajta. Különösen kiemelkedő a bizottságnak az a határozata, hogy a nagyközönségnek is megengedik a beérkező pályaművek megtekintését, ami által elérhető lesz az, hogy Debreczen város minden polgára hozzászólhat a szobor kérdéséhez és nem kell majd a Kossuth-szobrot jól eldugni, mint tették azt a Szabadság-szoborral. Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Kévessel négy óra után nyitotta meg Vecsey Imre főjegyző az ülést, amelyre a fontos tárgyra való tekintettel csaknem teljes számban gyűltek össze a bizottsági tagok.

Varga Károly tb. tanácsnok pontonkint felolvasta az előkészítő bizottság tervezetét. Az első pontot amely a szobor helyéről szól, hozzászólás nélkül fogadták el. A második pontnál a szobor költségeinek megállapításánál már nagyobb vita volt. Az eredeti javaslatban 140 ezer koronára v.n szabva a szobor költsége, és ezzel szemben azt indítványozta Tüdős János dr, hogy 150 ezer koronára emeljék az összeget. Bakonyi Samu dr. mellette szölt az indítványnak és a bizottság is gyhangulag így határozott. A második pontnál Kardos Albert dr. azt az indítványt tette, hogy ne országos nyílt pályázatot hirdessenek, hanem a pesti Kossuth-szoborra pályázott művészeket kérjék fel zárkörű pályázatra. Természetesen a bizottságban nem talált visszhangra ez indítvány.

K. Tóth Kálmán azt javasolta, hogy Debreczenben másnak kell lenni a Kossuth szobornak, mint más városokba és hogy a sablont kikerüljék, arra egyedüli mód, hogy ne családilag csinálják a pályázatot.

Aczél Géza főmérnök sem pártolta a szűkkörű pályázatot és bizottság nem is fogadta el Kardos indítványát.

Hosszúra nyúlt vitára adott alkalmat a szobor-bírálo bizottság megalakítása. Bakonyi Samu dr amellet volt, hogy mivel elsősorban a nagy közönséget a társadalmat érdekli a létesítendő szobor és ezt a társadalmat a törvényhatóság képviseli, ne két, hanem négy tagot küldjenek a törvényhatóságból a bírálo bizottságba.

K. Tóth Kálmán szerint nem lesz helyes, ha még két laikus kerül a bírálo-bizottságba, mert könnyen megeshetik, hogy leszavazzák a hozzáértőket.

Fejér Ferenc dr. nem akarja leki-csinyelni a szakértelmet, de sokkal okosabb dolog, ha nem műkritikusokat vesznek be a bizottságba, hanem hírlapírókat, akik sokat tapasztalnak és látnak és sokkal egészségesebb a kritikájuk. Válaszának — indítványozta, tehát két országos nevű kritikust, mint például Kézdi Kovács László vagy Kenedi Géza.

Jeney Szabó Miklós, Kardos Albert dr. Oláh Károly és Zádor Lajos hozzászólása után végül is Aczél Géza indítványát fogadták el, aki a Bakonyi indítványát azzal toldta meg, hogy a törvényhatóságból kikerült két laikust két

A Bocskay kerti Vigadót

május hó 3-án vasárnap egy elsőrangú cigányzenekar közreműködésével ünnepélyesen megnyitom.

A n. érdemű közönség pártfogását kéri

Schwartz vezdeglős

szakemberrel ellensúlyozzák, a kiket az épművészek országos szövete és a képzőművészeti társulat fog kiküldeni.

Részkívül figyelemreméltó indítványa volt ezután Bakonyi Samu dr. nak, miután a javaslat közbeeső pontjait vita nélkül elfogadták. A haronak elejét veszi — mondás — és a pályázat sikeréről biztosított, ha a nagyközönség is megtekintheti majd a pályaműveket. Az emberek beszélni fognak a beérkezett művekről, ezt publikálják a lapok és a bizottság véleményét is olyan modorra terelik, hogy az feltétlen a közönség igénye szerint fog dönteni. És a lapok véleménye biztosan tolmácsolja majd a közönség gondolkodását, amely helyesebben ítélt, mint az esetleg kollégialis ítélet. A bizottság elfogadta a Bakonyi indítványát.

Végül elhatározták, hogy a pályázat lejártá előtt három hónappal ülést tartanak, amelyen megalakítják a bíráló bizottságot.

Az ülésen jelen voltak: Vecsey Imre főjegyző, Oltai Károly tanácsnok, Ábóczy Géza főmérnök, K. Tóth Kálmán, Bakonyi Samu dr., Fenyéri Zádor Lajos, Kardos Albert dr., Jeney Szabó Miklós, Fejér Ferenc dr., Varga Károly, Somogyi Pál, Lestyan Adorján, Tóth István, Szilágyi Imre, Csáthy Ferencz, Ujfaluzy József dr. és Gyürki Sándor.

Hajdumegye zárszámadása.

Az állandó-választmány ülése.

Hajdúvármegye állandó választmánya tegnap érdekes ülést tartott. A megye 1907. évi zárszámadását vizsgálták felül, amelyet a választmány ugy általában bízott, mint részleteiben elfogadott. A megye zárszámadása kedvező eredményt mutat fel, amelyben 591 korona 35 fillér készpénz maradvánnyal zárul. — Az érdekes ülést lefolyásáról tudósítunk a következőkben számból be:

Margueritte.

Vörös, vagy kék ruhában, kuszált hajjal magukat kihívóan riszálva, hol sebes, hol lassu léptekkel, a temető felé húzódo, külső fásor egyik oldalán: a feburjok, csapások és hotel garolák mellett sétáltak délutánoként.

Távolról tarka pillangóknak látszóttak, amint a sáncoktól két lépésnyire forgolódtak, hupkadtak és a járó-kelő férfiakkal hadakodták.

De Ballitor ur, kinek kővár, bourbon arca és már fehér bajusza volt, szorosán begombolt, fekete kabátjában, naponta és ugyanabban az órában szintén megjelent a fásor másik oldalán, a bástyafal mellett!

A leányok hónapok óta ismerték és az utcán keresztül, fesztes magatartása miatt kinevették és kigunyolták az öreg urat.

— Ahá: Ismét itt van a császár! — kiáltottak.

De Ballitor ur mindezekre süket maradt. Nem látott, nem hallott s talán valójában észre sem vette a leányokat.

Egy láthatatlan erő, a nemesi büszkeség, mely már három nemzedéken ke-

Hajdumegye állandó választmánya kedden délelőtt Wessprény Zoltán főispán elnöklése alatt látogatott ülést tartott. A főispán megnyitja után Pákozdy Sándor főjegyző ismertette a megye zárszámadását. — A rendes bevételek összege 181 679 korona 68 fillér, az átfutó összegek pedig a bevételek rovatai 4088 korona 26 fillért tesznek ki. A bevételek végösszege: 189 671 korona 41 fillér. A rendes kiadások összege: 179 729 korona 24 fillér, az átfutóké 6210 korona 84 fillér. A bevételrel szemben a pénztári fölösleg 591 korona 31 fillér, a hátralékos kövelelések összege 3163 korona 67 fillér.

A megye állandó választmánya a zárszámadást részleteiben is helyesnek találta s azt elfogadta. A választmány határozatahoz képest Kovács Gyula alispán intézkedett, hogy a zárszámadás a megye községeiben és városaiban május 12-ikétől kezdve 15 napi közzemlére tartsák ki. Ezután a bizottság apróbb megyei ügyeket intézett el s az ülés déli 11 óra néhány perccel véget ért.

A Polónyi-Lengyel pör.

A parthéletek ügye.

Nákó Sándor kihallgatása.

Az az élethálarc, amelynek utolsó felvonása tegnap kezdődött a budapesti esküdtbírószék tárgyalótermében, a közérdeklődést teljesen lekötötte. Utón-utófélen a Polónyi-Lengyel pör részleteit tárgyalja az újságolvasó publikum, amelynek szenzációéhségét teljesen kielégíti a hatalmas színjáték. Zsitvay Leó ma féltízre tűzte ki a tegnap este félbeszakított tárgyalás folytatását. A közönség már korán kezd gyülekezni s amikor kinyitják a tárgyalóterem ajtajait, valóságos csata indul meg azért a kevés ülőhelyért, amelyeket a hallgatóság részére tartott fenn az elnökség.

Kilenc órakor három hordár tűnik föl a lépcsőkön: nagy ruhákosarat cipelnek,

resztül őseit is távol tartotta a forradalmieszméktől — megmagyarázza de Ballitor ur előítéletét, hogy vak marad minden haladással szemben s hogy a század első feléhez ragaszkodott. Őseihez hasonlóan, kik az uralkodó hatalom minden előzenyességét visszautasították, ő is megvetette a köztársaság kegyeit.

Az ő szemében a most élő társadalom bosszantóan hasonlított ahhoz a fásorhoz, melyben meghatározott órákban ő is meg szokott jelenni s mely mellett két járda vezet: egy elhagyott, de csinos, tisztaság és egy másik mely mindenkié: a kéjleányok járdája.

Egy napon megjelent a rendőrség ebben a fásorban!

A leányok jobbra-balra, ijedten szétrebbentek, de számunkra nem nyílt menedék Mindnyájan belekerültek a rendőrség háójába.

Közülök csak egy menekült keresztül a fásoron, kit társnői „la Biquette” nek neveztek. Ez a lány, miután az arra haladó de Ballitor ur karjába kapaszkodott, kétségbeesetten kezdett könyörögni:

— Mentse meg, uram! Mentse meg!

izzadva a súlyos teher alatt. Polónyi Géza aktái — mondja valaki a folyosón, aki már ismeri ezt a nevezetes irattárat. Azután ismét hordárok érkeznek: Lengyel Zoltán felszerelését szállítják, szaporitva Vázsonyi Vilmos fegyverzetével.

Előesetárokás

Tíz óra előtt néhány perccel foglalja el helyét a bíróság. Zsitvay Leó elnök megnyitja a tárgyalást. Megállapítja, hogy a felek megjelentek. Mielőtt megkezdődne a tárgyalás, Polónyi Géza emelkedik szófásra:

— A bűnyádi perrendtartás 331. szakasza akként rendelkezik, hogy a bíróság fontos ügyben elrendelhet a tárgyalás gyorsirói feljegyzését. A költséget készséggel viselem. Az indokaim abban csúcsosodnak ki, hogy a lapokban olyan nyilatkozatot tettek közé, amelyek itt meg nem történtek.

A bíróság visszavonul, hogy határozzon Polónyi előterjesztéséről. Zsitvay papirlapról olvassa a határozatot, amely szerint a gyorsirók alkalmaztatási iránti kérelmet elvetették.

Polónyi semmisségi panaszt jelent be a határozat ellen.

A Donapart bérlete.

Rózsavölgyi Gyula alpolgármestert szólítja először az elnök.

Az elnök: Hallotta ön azt a nevezetes nyilatkozatot?

A tanu: Csak azt hallottam, amikor Komlós mondta: Kár, hogy Uilmann meghalt. De azt nem tudtam, hogy melyik Uilmannról van szó.

— Hallotta, amikor Heltai azt mondta, hogy kár, hogy a köztudat nem elégséges?

— Nem hallottam.

— Szokás az, hogy a vállalatok vezetői eljárnak a bizottsági tagoknál?

— Hallottam, hogy ez meg szokott történni.

— A tanácsnokoknál is?

— Erről nincs tudomásom.

— Szokás az, hogy a közgyűlés ügyvédtagjai a befolyásukat egy vagy más ügy mellett feltűnően érvényesítik?

Hihetetlen, hogy Ballitor ur gögös büszkesége nem lázadt fel, midőn ez a szerencsétlen teremés karjába kapaszkodott, sőt még akkor sem, amidőn meglehetősen hosszú utat tett meg vele, hogy a veszélytől megmentse.

Végre is — gondolta magában — nem alacsonyítottam le magam és élvezem ellen sem vétettem. Inkább azt mutatja ki, hogy a most uralkodó szellemi menyinyire megvetem s hogy semmibe sem veszem. Ez a társadalom nem érdemli a rend részét!

Ami pedig a beszenyezett kabátot illeti, azt elökte!

Ettől az időtől fogva a leányok nem gunyolódtak többé de Ballitor ur fölött, sőt még az ujonnan érkezett társnőiket is figyelmeztették, hogy iránta tisztelteljesen viselkedjenek.

— Ó az, ki „la Biquette” elcsipetését megakadályozta, — mondogatták. Ugyan reá sem nézett, egy szót sem szólt hozzá, de a rendőrt büszke tekintettel mérte végig. Ha látják karján „la Biquette” et, azt hihették volna, hogy tisztességes leány, ki apjával sőt a l. Ennek az öregnek sok baja lehetett az életben.

Asztalos József női divat áruházában Kossuth-u. 4.

Naponta érkeznek tavaszi ruha kelme újdonságok.

— Nem.

A tanut nem esketik meg.

Heltai Ferenc vallomása.

Heltai Ferenc biz. tag a következő tanu. Az elnök figyelmezteti az eskü szentségére és fontosságára.

— Ismerte Ullmann-t régebben?

— Itt Pesten ismetem meg.

— Jó viszonyban volt vele?

— Igen.

— Érdeklődött nála a Dunapart bérlete iránt?

— Csak mint bizottsági tag.

— Sokszor beszéltek a dologról.

— Igen. A partbérleti ügyet, mielőtt a közgyűlés elé került, az albizottságok már erősen támadták. A társaság legfőbb érdeke a szerződés időtartamához fűződött. Azután részletesen ismerteti az ügyet.

— Polónyi támadta a partbérletet.

— Nagyon is erősen. Emlékszem, úgy érvelt, hogy nem lehet ennek a császári társaságnak tizenöt évre kiadni a bérletet, mert arra is számítani kell, hogy időközben esetleg megvalósul az önálló vámterület.

— Mikor találkozott ön ebben az ügyben Ullmann Lajossal?

— 1895. novemberében vagy decemberében.

— Hogy tud ön ilyen pontosan emlékezni.

— Mert az egy nevezetes dolog volt. Akkoriban sokszor utaztam Bécsbe. Egy ízben a vonaton találkoztam Ullmannal. Kérdeztem tőle, hogy mit csinál télvíz idején Budapesten?

— Magázták egymást?

— Igen. Azután elmondta, hogy rendbehozta a partbérleti ügyet. S így folytatta: „Polónyi Gézával, megfizettem (a szavaknál a zsebére ütött), a dolog rendbe jön. Mondta az összeget is: tíz- vagy tizenöt ezer forintot.” Az ügy újrafelvételénél figyelemmel kísértem Polónyit. Felszólalt, de korrektil, a törvényes formáknak megfelelően ügyesen érvelt.

— Azt a kifejezést használta, hogy „megfizettem”?

— Igen. Egészen határozottan emlékszem egészen megdöbbentett a dolog s többször nem is beszéltem vele.

mert megérti a szegény ember nyomorúságát. Tudja, hogy kenyérkeresetünk nem könnyű... Anélkül, hogy sajnálna volna, egy ízben utána mentünk. Kifürkésztük, hogy minden nap leánya sírjához megy, ki fizetnyelc éves korában halt meg s kit Margueritének neveztek... Mindannyian elhatároztuk, „la Biquette”-el együtt, hogy iránta érzett nagyrabecsülésünknek jelét fogjuk adni.

Erre a kijelentésre nagy csend támadt. A régi és új leányok hosszasan gondolkodtak afelett a nagy és igen nehéz kérdés felett, vajon halájukat miként fejezték ki?

Egy délután, midőn de Ballitord ur kezében nagy virágoskorral, a temető fásorában leánya sírja felé haladt, előtte valaki mélyen meghajlott s azután elfutott.

La Biquette volt...

Midőn leánya sírjához ért, azon nagy csodálkozásra egy idegen koszorut vett észre, melynek fehér papírból készült szalagjára, gyakorlatlan kézzel készült betűkkel és rossz helyesírással „Szinte Marguerite” volt írva.

A koszoru később elhervadt, szálon

Zsitvay és Polónyi

Polónyi Géza (a tanuhoz): Való-e az, hogy tanu ur a Sasvár ülésein poharakat emelt rám és dicsőített.

Az elnök (közbeszól): Erre nem kell felelnie, mert a kérdés lényegtelen.

Polónyi semmisségi panaszt jelent be. A bírói tanács szintén úgy határozott, hogy a tanuak nem kell felelnie a kérdésre.

Polónyi a tanács határozata ellen is semmisséget jelentett be.

Polónyi (a tanuhoz): Jelen voltam én a harmadik közgyűlésen, amely az ügyet véglegesen elintézte?

A tanu: Nem volt jelen.

— Tagja ön a légszesztársaságnak?

— Igen.

— Van tudomása arról, hogy tanu ur küldött hozzám olyan ügyeket, amelyek nem tartoznak a városi hatósághoz.

— Igen, a villamos társaságét.

Polónyi a közuti vasutra vonatkozólag intéz kérdést a tanuhoz, Zsitvay Leó azonban azzal a kijelentéssel, hogy ez az ügy még nincs soron, megtiltja a tanuak, hogy e kérdésre válaszoljon. Majd így folytatja:

— Harminc év óta vagyok itt, de főmagánvadás még soha így nem viselkedett. Tessék nyugodtan viselkedni.

Polónyi Géza: Engem, Magyarország volt igazságügyminiszterét ötnegyed év óta egész Európa előtt meghurcoltak. Nekem az igazság kiderítése érdekében meg kell tennem mindent, amire a törvény nekem jogot biztosít.

Az elnök: A vádat közérdekből a kir. ügyész képviseli, a vád szempontjából tehát ő a legfontosabb személy. Mégis azt kell látnom, hogy a közérdek, a magasabb szent cél mellett mellesleg, ki csinyes érdekek akarnak érvényesülni.

Vázsonyi kérdés.

Vázsonyi Vilmos védő: Hogyan szavaztak a belvárosi képviselők a partbérlet ügyében?

A tanu: A tanács javaslata ellen. A harmadik közgyűlésen tulnyomó többségük pártolta a tanács javaslatát.

— Polónyi ott volt a harmadik közgyűlésen?

ként szétfeszített. Végre nyoma sem maradt. De közben lehetetlen, elképzelhetetlen dolog történt! Ballitord ur, midőn a temetőből visszatért, áthaladt a fásoron és a leányok járdájára ment!

De Ballitord ur összereszt és felháborodva, egész göggyével közeledett a leányok felé. De nemes vonásokkal bíró arcára kényszerített nyájasága mintha azt akarta volna kifejezni, hogy végre ő is tudomást szerzett e sajnálatraméltóvilág létezéséről.

Egy esős napon fényes fogat hajtott végig a fásoron. A kocsis röhögve kiáltott a leányokhoz:

— Ohó! Bérkocsi lovak! Nyomorúság nőstényei!

De Ballitord ur összereszt és felháborodásának egész erejével a kocsis ellen fordult. És midőn már az messze rohogott, ő védő és sujtó állásban, méltatlankodva még mindig egy helyben maradt.

Azután gyorsan összeszedte önrulmát. De midőn hadonászó kezeit elrejtette, rémülettel tapasztalta, hogy e szerencsétlenek megvédelmezésével és, nemes vére a nyomorultak pártjára állt!

Léon Fraplé.

— Nem tudom. Lehetséges.

— Polónyi viselkedését hogyan kommentálták akkor?

— Arra nem emlékszem.

— A tanács tagjaira van-e befolyással az, hogy valamely ügyet egy befolyásos bizottsági tag támogasson?

Az elnök: Ezt a kérdést nem engedem meg.

Vázsonyi: Tud-e tanu ur más esetekről, amikor Polónyi minden látható ok nélkül hirtelen megváltoztatta álláspontját valamely vállalat ügyében.

A tanu: Szabad erre válaszolnom? (Derűtség.)

Az elnök: Igen.

A tanu: Feltűnően, ok nélkül megváltoztatta álláspontját a közuti vasut ügyében.

— Tanu ur ellenséges viszonyban van Polónyival? Igaz az, amint a panaszos állítja beadványában, hogy a haladó párthoz csatlakozott.

Az elnök: Nem engedem meg, hogy erre a kérdésre válaszoljon.

Ismét Nákó gróf.

Az elnök negyedegy órakor nyitja meg ismét a tárgyalást.

Az elnök elrendeli Nákó grófnak a tárgyan való kihallgatását.

Gróf Nákó fumei kormányzót becsüli a szolgálta.

Az elnök (a tanuhoz): Kapott Polónyi öntől honoráriumot?

Gróf Nákó Sándor: Nem.

— Nem is kért?

— Nem kért és nem kapott, hiszen ő Beke Erzsébet ügyvédje volt.

Vázsonyi (a tanuhoz): Ebben az utolsó levélben, amelyet excellenciád Polónyinak írt, benne van az, hogy Polónyi ügyvédi működését korrektil tartja.

A tanu: Ugy emlékszem, hogy nincs. Az elnök (a tanuhoz): Itt van az a levél?

— Igen. (Kimegy a mellékterembe a levél másolatáért)

Atadja a levelet az elnöknek, de mielőtt elrendelték a feloivasását, az ügyész indítványozza, hogy a levél eredetijét olvastassa föl a bíróság, amely Polónyi birtokában van.

Az elnök elolvassa Nákó levelét, majd visszaadja az írást a szavakkal:

— Konstatálom, hogy a levélben többek között ez foglaltatik:

„Önnek (Polónyinak) ama kérdésére, hogy van-e kifogásom az ön ügyvédi működése ellen, kijelentem, hogy nincs semmi kifogásom. A levélben tehát folytatja az elnök — nem fordul elő a „korrekt” szó.

Ezután az elnök elbocsátja gróf Nákót.

Folytatják a partbérletet.

Dr. Szilágyi Aurél, a Dunagőzhajózási Társaság főfelügyelője a következő tanu. Részletesen ismerteti a partbérlet ügyét, a várossal folytatott tárgyalásokat, a bizottságokban való tárgyalások történetét és a bérlet kiadását.

— Engem bizott meg a társaság — folytatta a tanu — hogy menjek el Polónyhoz és lehetőleg nyerjem meg ügyünknek. Polónyi keményen beszélt velem és nem mutatkozott hajlandónak arra, hogy teljesítse a kérésünket. A közgyűlésen az egyik legfőbb szónok Polónyi volt: akkor is elhalmozott bennünket azokkal a szemrehányásokkal, amelyeket nekem tett, a mikor nála voltam és amelyek nekem nagyon fájtak.

Pongyola remek választékban 5 forint Halmágyinál.

Veszélyből

Debreceni munkások a főkapitány ellen.

Követelik a sztrájk tanyát.

A kőművesek bérharca.

A debreceni kőműves munkások sztrájkanyagát, — mint ezt vasárnapi számunkban megírtuk — Végh Gyula főkapitány felosztatta, Erre az erélyes intézkedésre tudvaleg az adott okot, hogy a sztrájkoló munkások a dolgozni akarókat nap-nap után megtámadták, terrorizálták, sőt tettelesen is bántalmazták őket. — A munkások ennek dacára a főkapitány intézkedését jogtalannak vélték és a felosztató rendelkezés ellen tegnap nyilvánosan is tiltakoztak.

A főkapitányi rendelettel elégedetlen munkások tegnap délután a „Debrecen”-hez címzett sörösrárnok nyári helyiségében gyűltek össze és itt megbeszélték a teendőket. Török Péter a debreceni kőműves munkások szakszervezetének elnöke nyitotta meg. Ismertette a főkapitány rendeletét, majd rámutatott arra, hogy az erőszakkal a hatóság nem ér célt mert ha kénytelenek lesznek is munkába állani azt a munkaadók bányák meg. Angol példára hivatkozott és az amerikaiással fenyegetőzött. Azután átadta a szót Labanc István elődonak.

Labanc fejtegeti a főkapitányi rendelkezés jogtalan intézkedéseit és a legmesszebb menő ellenállásra, kitartásra buzdította a kőműves munkásokat. Ha nem kapják vissza a sztrájkanyagát, a piacra fognak költözni és ott töltik el idejüket. Ezután határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben azt javasolta, hogy menesszenek Kovács József pulgármesterhez egy hat tagú küldöttséget és követeljék vissza a sztrájkanyagát.

Török Peter javaslatát a munkások gyűlése egyhangú lelkesedéssel fogadta el. Ezután a gyűlés véget ért. A munkások holnap délelőtt keresik fel a pulgármestert.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Szerdán: Varázskeringő. Komlóssy Emma második felléptével. C) bérletben.
Csütörtökön: Casanova. Komlóssy Emma utolsó felléptével. A) bérletben.
Pénteken: A biboros színmű. Ujdonosság. B) bérletben.
Vasárnap este: Dróttostót. Operette Szombaton: A biboros. Színmű. C) bérletben.

Lili.

Üde bájának, eleven temperamentumának befejezett művészetének hatást nem vétezhető e jevel szölli hozzánk Komlóssy Emma a debreceni színpadról tegnap este Modulationban gazdag esemény hangja valójában hivatottá tesz őt Lili szerepének minden finomságát helyesen interpretálni El kelő, részleteiben is finom kidolgozásu játéka művészeti eseménynyé avaják a tegnapi első vendégtelléptét. Ékezte ezt a házat zsúfolásig megtöltő közönség is, mely számos énekszámát frene-

tikus tapssal jutalmazta és megismételtette. Az első felvonásban ugyan nem egé szen sikerült Lili keresetlen naivitását, kis leányosságát teljesen visszaadni s több részletében az eszközeinek ismeretében levő, azokat kihasználó színjátzó nőt láttuk. De erről ő csakugyan nem tehet.

A pesti operett színpadokról Fedák Sári hosszú zarnoki egyeduralma száműzte a játékbeli finomságot s ennek halovány reflexét hozta magával Komlóssy Emma. S hogy ez a reflex oly halovány az csak érdemül tudható be. A második felvonás alatt teljes virágában pompázott előkelő művészet. Az a teljes siker, melyet aratott, az a meleg szeretet, amelylyel a közönség fogadta, ismét egy újmu títás arra, hogy a valódi művészetet a debreceni közönség mily nagyra értékeli.

Komlóssy Emma második vendégjátéka. Ma lép fel a debreceni közönség művésznője másodszor a „Varázskeringő” operette Faranci szerepében. — Holnap, csütörtökön Komlóssy Emma utolsó felléptével színpadra kerül Casanova operette, melyben a művésznő a hármánői szerepet játssza, Casanovát Horváth énekl.

A biboros. Nagy gondal készül a társulat a színház legközelebbi ujdonságára a „Biboros” színműre. Az ujdonságban főszerepeket játszanak Hannelranka, Gerő Ida, Lukács J., Ternyei Karaszna, Békés, Bérczi, Györe, Ligeti, Talián stb.

A Tatarjárás operette ujdonsággal az énekes személyzet már annyira elkészült, hogy a színpadi próbákat is megkezdtek. Az operette főszereplői Lónyai, Zsigmondi, Horváth, Györe, Ligeti, Polzár stb.

Egy hírlapi csata epilógusa.

A Székely-Márton pör az esküdtszék előtt

A debreceni törvényszék esküdtbíró sága előtt ma kezdtek meg annak a rendkívül érdekes, monstre sajtópörnek a tárgyalását, amelyben Székely Imre debreceni lapszerkesztő, Márton Imre dr. és Varga Lajos debreceni ügyvédek szerepelnek. Márton Imrének egy hírlapi támadásából, amely Székely Imre szerkesztőnek politikai pártállását tárgyalta, kezdődött az egész dolog. A támadás után Székely megírta lapjában, hogy Márton Imre dr. mint egyházi ügyész visszaélt hivatalával oly módon, hogy az egyházi kölesönöket igénybe vevő feleknek többet számított fel, mint azt a tarifa előírja. Ugyanakkor leköszölte lapjában a királyi ügyésznek egy védíratát is amely Varga Lajosnak vád alá helyezését tárgyalta. A mai tárgyalás során jórészt baigazolódást nyertek Székely állításai.

A tárgyalás lefolyásáról különben az alábbi részletes tudósítást adjuk:

Elnök Oláh Miklós, bírák Horváth István és Bernáth Kálmán. Székely Imre védője Révi Nándor dr. A tárgyalás megnyitása után megalakítják az esküdtszéket majd ismertetik a Székely Imre elleni vádat.

Az inkriminált cikk felolvasása után Székely Imre kihallgatása következett.

(A vádlott kihallgatása.)

Márton Imre: A vádat megértette, bűnösnek nem érzi magát. Becsatolja a „Debrecen” lapnak két példányát annak bizonyítására, hogy az inkriminált cikk keletkezésének idején a „Debrecen” támadta őt, holott ő előzőleg semmit sem írt Mártonékról, ami provokálhat a volna az ő támadásukat, tehát ő csak válaszolt az inkriminált cikkben a támadásra. Ebben a lelki állapotban, jogos felháborodásában, közérdekből írta az inkriminált cikket.

Körössy Kálmán indítványozza, hogy dr. Bakonyi Samu képviselőt és Ábrányi Emitt, a sajtóiroda főnökét, kik a vád ügyében tanuskodnak, még a mai nap folyamán hallgassa ki a bíróság.

Révi Nándor: A súlyosbító körülmények szempontjából beidéztet tanuk kihallgatása ellen eleve kifogást emelt, mivel a dologra nem tartozik a vallomásuk szorosán véve. A tanuk kihallgatását azonban elfogadja. Viszont kéri annak bizonyítását, hogy Székely Imre az utolsó lehelleltég a darabont-kormány elnyomtatása ellen küzdött. Az ügyben lehet misztifikáció. Volt ugyanis Székelynek egy munkatársa, ki összeköttetésben állott a darabont-kormányval s kit Székely e miatt eltávolított a lapról. Egy ízben ezen munkatársa hirtelen Pestre utazott. Ekkor Székely Imre, mivel attól tartott, hogy a lap nevében csinál valamit. táviratozott Vészi Józsefhez és Kristóffyhoz a sajtóirodához, melyekben figyelmezteti őket, hogy ha valaki a D. R. U. nevében ott kopogtatna, ne fogadjak Becsatolja Fehér Dezső egy levelét, melyből kiderül, hogy Fehér sohasem látta Székelyt a darabont-sajtóiroda előszobájában. Becsatolja továbbá a Szabolesi Hírlap egy példányát, mely Kossuth Ferencnek elismerő nyilatkozatát tartalmazza Székely működésére vonatkozólag. Kéri továbbá az alkotmányvédő bizottság jegyzőkönyvének beszerzését, melyből kitűnik hogy Mártonék a darabontok érdekét szolgálták.

A törvényszék helyt adott a mindkét fél által javasolt bizonyító eljárásnak. Fehér Dezső kihallgatását és a „Szabolesi Hírlap” cikkének felolvasását nem engedte a bíróság.

(A főmagánvádlók.)

Erra a magánvádlók kihallgatása következett.

Márton Imre: A vádat fentartja Székely Imrével szemben. A „Debrecen”-ben megjelent s Székelyt támadó cikket, hogy kiírta a cikkeket, azt nem tudja.

Varga Lajos: A vádat fentartja. Azt nem tudja, hogy a cikket ki írta, aziránt sohasem érdeklődött. Az alkotmányvédő bizottság iratairól nem nyilatkozik, mert ezek titkos iratok. Ő ismeri őket s egy alkalomból kifolyólag kilépett az alkotmányvédő bizottságból.

(A sajtó iroda főnöke.)

Ábrányi Kornel, a sajtóiroda főnöke mint tanu kijelenti, hogy Székelyt egy év óta ismeri. A rendelkezési alapra vonatkozó levelezéseket mindig megismerítették. Az előző kormánytól egy szekrényben visszamaradt egy csomó ilyen levél. A talált levelek közt Kristóffy nem szerepel, hanem egy Vészihez írt levélben bizonyos megállapodásokról van szó. A Székely irását nem ismeri. Vészinek volt egy megjegyzése az egyik levelen, hogy Vészi nem volt megelégedve a D. R. U.-gal. Ugyanott van Naszády Iván aktori kormánybiztosnak a levele, aki kormánypárti lap alapítását javasolja Vészinek, mert az itteni lapok, így a Debreceni Reggeli

Kitűnő ha viz üvegje 1 korona 50 álló. Készül: Neruda Nándor

gyógvárukereskedésében, Budapest IV. Kosuth Lajos-utca 7. — Raktár: Mauthner Alfréd, Arany angyal gyógyszerháza Debrecen, Piacz-u. 50.

Petrol Neruda

Ujság is
kormány
Az
melyekre
zés és
nem 10le
Vá
venciót
Ta

Ba
Neki on
Imre os
kormány
melyek
az ő iro
kelylyel
Sz

esetleget
kor Bak
Julián
dr. Var
tette B
ellene
mely t
akinek
tokat t
dolgoz

R
a most
T
kap a
D
délután

A
hogy
céltábo
szakér
a bizo
gatiák

A
szí áll
válasz
Gyulá
biter
igy ad
veszi
Kálm
keszt
maga
megá

szubv
csupá
az ta
désre
sára
szám
szolg

elvé
felve
pedi
a pé

inká

Sza
Ján

nem
mac
az
böl
elő
rint
egy
tari

Ujság is hevesen ellene irnak a darabont-kormányoknak.

Az elnök kezéhez ad három levelet, melyekre nézve Székely Imre megkérdezés és felmutatás után kijelenti, hogy nem tőle származnak.

Vádolt: Kap-e a „Debreczen” szubvenciót a mostani kormánytól?

Tanu: Erre nem felelek.

(Bakonyi tanuvallomása.)

Bakonyi Samut hallgatók ki ezután. Neki onnan van tudomása, hogy Székely Imre összeköttetésben állott a darabont-kormányokkal, hogy három levelet látott, melyek arra vonatkoznak. Erről egy ízben az ő irodájában Pesten beszélt is Székelyvel.

Székely: Bakonyival ő akkor az esetleges békés elintézésről tárgyalt, amikor Bakonyi kijelentette, hogy ő a Sóvágó Juliánna fele ügyben a táblánál ügyvédje dr. Varga Lajosnak. Ugyanakkor kijelentette Bakonyinak, hogy mindenki tehet ő ellene bármit, akinek kifogása van bár mely ténykedése miatt, de Bakonyinak, akinek olyan óriási, mérhetetlen szolgálatakat tett, nem lehet ő ellene tenni ilyen dolgokat.

Révi dr. védő: Kap-e a „Debreczen” a mostani kormánytól szubvenciót?

Tanu: Nagyobb hirdetési összeget kap a „Debreczen”.

Déli egy óra után, elnök a tárgyalást délután fél 4 órára halasztotta.

Délután.

Az ülés elején az elnök bejelenti, hogy a három levelet annak kiderítése céljából, vajjon azokat Székely írta-e, irás-szakértőknek adják ki. Ezután folytatták a bizonyítási eljárást. Márton Imrét hallgatták ki először.

Márton Imre: A presbiterium ügyészi állását 5 vagy 7 szavazattal kaptam. Választás után az időközben elhalt Sinai Gyulával szemben. Mint ügyész és presbiter kénytelen személyesen jelen lenni s így addig, míg ez a foglalkozása igénybe veszi idejét, az ügyeket öcsésére, Márton Kálmánra bizza. A kötelezővények szerkesztéséért 2000 koronáig 1 százalék van megállapítva. Telekkönyvezésnél szabad megállapodás van megengedve a felekkel.

Révi dr. védő: Kap-e és mennyi szubvenciót a Debreczen?

Márton Imre: Szubvenciót nem kapcsupán hirdetési állányt. Hogy mennyit az talán nem tartozik ide. (Az utóbbi kérdésre a főmagánvádló az elnök felszólítására sem hajlandó felelni.) Az állányt számla és a hirdetést igazoló lapok beszolgáltatása ellenében fizetik ki.

Védő: A vasuti kedvezményes jegyet elveszik-e a „Debreczen”?

Márton Imre: Nem tudja.

Székely Imre: Az egyháztól pénzt felvevő felek az egyház pénztárából, vagy pedig az ügyvéd irodájában veszik-e fel a pénzt?

Márton Imre: Az ő irodájában leginkább.

Ezután Erőss Lajost, Márk Endrét, Szabó Sándor dr-t hallgatták ki, majd Jánosi Zoltán vallomása következett.

(Jánosi Zoltán vallomása.)

Jánosi kijelenti, hogy a vádlottakkal nem jó viszonyban van a részükről ért támadások miatt. Arról, hogy Márton Imre az ügyészi állásával visszaélt, azt egy esetből kifolyólag hallomásból tudja. Az esetet először Juhász Ignác közölte vele. Eszerint Kovács Lajos kölcsönt vett fel az egyháztól s többet számítottak fel, mint a tarifa engedné. Ők Juhász Ignáccal utána

számították s kiderült, hogy mintegy 50 százalékkal többet számítottak fel az engedettnél. Mint pártelnök az egyháznál saját embereit helyezi el Régi gyakorlat az egyháznál, hogy aki az elnöke a pártnak, azt választják meg egyházi ügyészül azok, kiket ő oda bevisz.

(Márton Imre és a Debreczen.)

Hogy Márton Imre a Debreczent egyéni céljaira használja fel, azt közvetlenül nem tudja, hogy őt a Debreczen részéről akkor kezdték támadni, mikor ő a Mede-féle ügyben elvileg Márton Imre ellen küzdött. Azt a konzekvenciát vonja le, hogy a lap azokat támadja, kik Márton Imrének alkalmatlanok.

Székely kérdésére feleli, hogy ő a lapra semmi befolyást nem gyakorolhatott. A darabont kormány idején vitriolba mártott pennával írt ő cikkeket a kormány ellen a Debreczeni Reggeli Ujságba, azokat Székely kiadta a lapban és helyeselte.

Végül Juhász Ignác, Kovács Lajos, Szele György s Csobán József vallomása következett, amelynek végzetével a mai tárgyalást befejezték.

Holnap reggel kilenc órakor folytatják az érdekes pert, amelyben nincs kizárva, hogy holnap már ítéletet is hoznak.

Aktuális primadonnák.

Komlóssy Emma.

Furcsa cím ugyan, mert hiszen melyik primadonna ne lenne aktuális. De Komlóssy Emma, ez a mosolygós kék szemű, babaarcu nő, szenzációs kalapjával s ragyogó kosztümjével meg éppen nevezetes személy most Debreczenben, ahol ismerős arc, régi hódolók egyre köszöntik, mintha csak tegnap mondott volna bucsut a debreczeni színpadnak, pedig annak már — nem akarunk udvariatlanok lenni — de jó néhány éve. Komlóssy Emma, mint a vérbeli igazi szubrettek ragyogó tehetsége távozott el Debreczenből s azóta szédületes sikerekkel teli művész karriert futott be. A Nép-színházban, lázas estéken keresztül ünnepezték s egy-egy felejthetetlen alakítása után az ország legkiválóbb művésznői között emlegették. Komlóssy Emma most a vidéki nagy színtársulatoknak állandó vendége és e turnéja közben látogatott el régi hazájába Debreczenbe.

Eppen a gummirádlér kiránduláshoz készül a bájos művésznő amikor fölkerestük az Angol Királyné egyik pompás lakosztályában. Indiszkrétek, sőt mondhatnók szemtelenek is vagyunk egyszerre, amikor leleplezéssel szolgálunk. Hogy tudnánk még csak kevésbé volt utcai öltözetbe a kitűnő művésznő. A gyönyörű, virágos házi pongyolát a selyem suhogóval kellett föl váltani s a rendkívül finom, aktus alatt munkatársunknak jobb fele kellett a tükröt szemlélni, mert hát történetesen a művésznő baloldalt vette föl a fekete selyem kosztümjét. Végre

is a legelragadóbb! Lily-mosolylyal fordult munkatársunk felé.

— Készen volnánk édes barátom s figyelmeztetem, hogy nem engedem szóhoz jutni. Hát tudja — a csevegett a művésznő — mindenre el voltam készülve. Hogy merényletet követnek el, (már mint bomba merénylet) ellenem, hogy megrohannak a fotografusok s hogy automobil torlódás lesz miattam, de, hogy itt Debreczenben meginterjövölnek, arra igazán nem számítottam.

— Aztán elmondta a művésznő, hogy milyen szeretettel fogadták Aradon, ahol szerződteni is akarták s menyi vágyódással, rajongással, jött ide Debreczenbe, ahol — örömmel látja — még mindig ismerik s — úgy hiszi — s eretik is egy kicsikét.

Két öngyilkosság Hajduszoboszlón.

A nyomor áldozatai.

Az utóbbi időben nap-nap után történnek öngyilkosságok, Debreczenben vagy a megye valamelyik vidékén. Tegnap is két ember dobta el magát az életet. Az alábbi két öngyilkossági eset a közeli Hajduszoboszlón történt s ételuntságból választották maguknak a halált.

Az öngyilkosok egyike Arva András harminc éves napszámos és három kis gyermek atyja. Tegnap reggel mindenkit eltávolított lakásából és még hozzátartozói távol voltak, felakasztotta magát a szoba mestergerendájára.

A szerencsétlen ember hónapok óta betegeskedett és ez érlelte meg benne az öngyilkos ág gondolatát. Az életunt napszámosnak esete városszerte feltűnést keltett, mert Arva András az egész Hajduszoboszlón ismerték és mint törekvő iparost becsülték.

A másik öngyilkos Fazekas Sámuel 72 éves napszámos. Előregedett és nem tudott dolgozni, ez keserítette el és ezért is lett öngyilkos.

— Hej, nem jól van ez így. Nem szeretek én más kegyelméből élni — mondogatta az öreg.

Ilyenkor természetesen vigasztalták a panaszkodót, de ugylászik eredménytelenül, mert tegnap végrehajtotta sötét szándékát: A padláson felakasztotta magát. Mire tettét felfedezték, már meg is halt. A szerencsétlen embert holnap temetik el.

UJDONSÁGOK.

— Vizsgálat a gazdák ellen.

A mezőgazdasági törvény kotelességévé teszi tavasszal a szőlőgazdáknak a hernyózást. Ezt 120 debreczeni gazda elmulasztotta és emiatt a rendőrség megindította ellenük a kihágási eljárást. A szőlőgazdák ügyét a rendőrségen Orosz László rendőrfogalmazó intézi.

— A szombathelyi tifusz.

Szombathelyről jelentik lapunknak: Auieszky Aladár bakteriológus hivatalos jelentése délután érkezett meg. Szerinte tifuszbacilusokat a vízvezeték vizében nem ismert fel, csupán azt konstataálta, hogy ürülék beszívargása folytán fertőzött lett a víz. Este megérkezett a fővárosi fertőtlenítő intézet igazgatója, dr. Bukovszky Győző

HARABÉCZY FEST, MOS, TISZTÍT
DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 42.

két fertőtlenítővel, kik keddtől kezdve a vízvezetékbe öt napon át naponként 20 mm. mésztejet eresztenek. A járvány különben szombat óta enyhült. Hu z megbetegedés történt, közte három halálos. Vasárnap tíz és hétfőn nyolc megbetegedés történt, köztük egy halálos. — Az összes megbetegedések száma 344 a halálosoké 14. Ápolás alatt 326 beteg van.

— **Országos virágkiállítás Budapest.** Az országos magyar egyesület Budapest a városligeti nagy iparcarnok helyiségeiben június hó 17—21 ig nagyszabású országos rózsza- és pelargonium kiállítást rendez. A kiállításon az összes debreczeni kertészek résztvesznek.

— **Feltört magtár.** A közeli Hajduszovátón Kapus Mihály magtárába az elmúlt éjjel betörték s onnan nagy mennyiségű tengerit elloptak. Az ismeretlen tolvajok után a csendőrség nyomoz.

— **Meggyilkolt községi bíró.** Szolnokról táviratozzák lapunknak: Szombatra virradóra reggelen Jászszentandráson az utcán szétronsolt fejjel halva találták Terjek Istvánt, a község főbíróját, aki közszereplésnek ürvendett. A főbíró nagy intelligenciájú ember volt, ki a vármegyei közgyűléseken, mint kitűnő szónok több éltrevaló eszmét pendített meg és nagyban hozzájárult a község beléletének konszolidációjához. Szavát a megyegyűlésen minden közérdekű ügyben fölemelte és szeretetreméltó egyénisége a megyén kívül is ismeretes volt. Energikus ember hírében állott, így legutóbb erélyes rendszabályokat léptetett életbe a község munkakerülői ellen. Azt hiszik, hogy suhancok követték el boszúból a gyilkosságot. A főbíró tragikus halála meggyeszte nagy részvétet keltett.

— **Pénztézeti tisztviselők táncmulatsága.** Pünkösdi vasárnapján, ez év június 7 én a magyarországi pénztézeti tisztviselők kongresszusa alkalmából táncmulatság lesz a Dobos-pavillonban. — E táncmulatság, melyet a pénztézeti tisztviselők nyugdíjalapja javára rendeznek, egyik pontját kezezi a kongresszus terje, delmes műsorának s az elkészítő munkalatkából ítélve egyike lesz a nyári szezon legfényesebb, legelegánsabb, legsikerültebb mulatságainak. Nagyszámu rendezőség, a kongresszus végelmi bizottsága végzi az előmunkálatokat s körütekítő gondossággal állítja össze a meghívandók névsorát. A meghívókat a jövő hét folyamán küldik szét.

— **Nagy tűz Érmihályfalván.** Nagy tűz pusztított ma Érmihályfalván. Éjjel egy óraker kigyuladt Hriczu János gazdaember háza és a nagy szélben néhány perc alatt az egész ház lángba borult. A tüzet a szomszédok vették észre, kik remülten futottak a házhoz, melyben Hriczu Jánosné hat kis gyermekével aludt és akiket csak nagynehezen tudtak kimenteni.

— **A Tiszába fuladtak.** Hajduböszörményből jelentik nekünk: Egy tiszadobi módos gazdaember a fiával együtt egy szekéren hat darab sertést vitt Miskolcra eladni, melyek közül négyet el is adott, míg a kettővel visszatérőben volt. Útközben a sok bortól mindkettő elaludt. Éjjel, miközben a gazda és fia még aludtak, a szekér a Tiszához ért, hol a lovak csendben megálltak. A gazda egyszerre feljött, a lovak közé csapott, mire azok a révnél a Tiszába rohantak. Ugy a gazda,

mint a fia a Tiszába fulltak, valamint a lovak és sertések is ott veszték. A komp ezidőben a tulsó parton volt. Holttesteiket kifogták.

— **Hölgyek figyelmébe.** Egy új fajta szabadalmazott kecskebőr keztyűt hozok forgalomba, mely nem feslik és nem szakad. Schön Sándor keztyű, kötőszerszám és orvosi műszertára. Debreczen, Piac utca 12, Stereingerház.

— **Finom Sollingeni zsebkések ollók borotva borotváló készülékek és uti kellékek a legolcsóbban.** Mentze áruházában kaphatók. Kossuth-utca 4. szám alatt.

— **Gumi gallérok és Gumi köpenyek óriási választékban** érkeztek Halma gyi Sámuel női felöltő áruházában.

— **A legdivatosabb sétatökök Mentze áruházában a legolcsóbban.**

— **Menyasszonyi és alkalmi ajándék tárgyak beszerzésekor ne feledkezzünk meg Mentze Henrik előnyösen ismert áruházáról, mert ott minden szép jó és olcsó.**

— **Új virág és festő minták** nagy választékban, kölcsön kapható Thaisz Arthur papirnagykereskedésében „Bika” szálloda mellett.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schweizer E. debreczeni bizományos távirati jelentése

Budapest, 1908. április 28

Készlet 10 magasabb, határidők egyrészt mert készlet hiányában a májusi terminusok rohamosan emelkednek, másrészt mert a panaszok az őszi vetésekre napról-napra szaporodnak, igen szilárdak.

1908. áprilisi buza	—	—
1908. májusi buza	11.50.	51
1908. októberi buza	9.65.	66
1908. májusi rozs	—	—
májusi rozs	9.86	37
1908. októberi rozs	8.36	37
áprilisi zab	—	—
1908. májusi zab	7.10.	11
októberi zab	6.65.	66
1908. májusi tengeri	6.52	53
1908. júliusi	6.63	64
1908. szeptemberi tengeri	—	—
1908. augusztusi repce	—	—

Rölcsey kávéház!
 új bérlő kezeli,
 ahol legjobban lehet szórakozni.
 A tulajdonos.

1063—1908.

Hirdetmény.

Egyek község előjárósága által közhírré tétetik, hogy: az egyeki határban lévő 5632. kat. hold 570 négyzetöles vadász terület évi 50 kor. kikiáltási ár mellett, az 1908. évi május 15-től kezdődő és 1914. évi május 15-ig tartó hat egymásután következő évre Egyek községének 1908. évi május hó 18-án d. e. 9 óraker tartandó nyilvános árverésen a legjobbat igénylőnek haszonbérbe fog adatni.

Bővebb felvilágosítás erre nézve a községi Előjáróságnál szerezhető. Egyek, 1908. ápril 23-án.

Devios Lajos **Berkes Máté**
 jegyző. bíró.
 Utánnnyomás nem díjaztatik.

Dus választék kizárólag francia mellfűzőkben 3 koronától a legfinomabb kivitelig.

Tavaszi idényre

a legújabb divatu

nap- és esőernyők

dus választékba, a legjobb és legtartóbb kivitelben olcsó árak mellett csakis

az Elő Debreczeni Ernyőgyárban

kaphatók.

Merkler Soma, Piac u. 43. sz.

Javítások és áthuzások olcsón és pontosan eszközöltenek.

„John“ mosógép

„Hungária“

mángorló

kovácsolt vasállványon.

Mosdó-készletek.

Tejszállító-kannák.

Kerti-padok,

Tűzhelyek

SESZTINA LAJOS

vaskereskedésében

DEBRECZEN, Piac-utca 23.

Secessiós Inga, Salon és álló valamint

zsebórák,

szép ékszerek

Kurián Gyula műorás

Debreczen, Piac-utca 42.

Óra javítások legolcsóbban, jótállással készítenek.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapirokra, árukra stb.

Atvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és

Vállalkozik minden egyéb bank-ügylet kotosára is.

AN IRÁNGYÁRÁG.

Matild szépitőszerek ma már elismert legjobb cosmeticus készítmények legfényesebben bizonyítja ezt legnagyobb kelendőségük. Tessék megkérdezni a főraktárban. Sem higanyt sem ólmot nem tartalmaznak.

Matild krém,

a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimmedlét, pörse-
nést vagy bármilyen bőrsunyaságot biztosan eltávo-
lít, teljesen zsír- és olajmentes, puder alá nappali hasz-
nálásra remek ráncfedő, a leghervadtabb arcobort öt
perc alatt üdév és **Matild arckenőcs** éjjelre
báronypubává teszi. zsíros, hatása gyorsabb. Tégelye 1 kor. és 1 kor. 60 fillér.
Készíti Kun István gyógyszerész szakkollegiuma
Debreczen. Főraktár Tóth Béla gyógyszerésznél Tisza-
pálya.

Ha nem használ, árát visszaadom.

Remek választék jó mosó szefrek-
ből (férfi ingre és női bluzra) kar-
tonokból, batistokból Gyönyörű
szövet, csipke, tüll függönyök és
st. rok, ágys és asztalterítők, sző-
nyegek. Kókuszlab törölők Divatos
harisnyák és zsebkendők. Nyári
paplanok, fürdő köpenyek,
fürdő lepedők és egyéb tavaszi
és nyári cikkek. Férfi, női és gyer-
mek kész fehérneműek.

Mennyasszonyi kelengyék.
Kardos Lászlónál

Debreczen, Kossuth-u. 9
Alapítva 1831. Telefon 113.

Uj műszerész üzlet!

A nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívja

Molnár Testvérek

elektrotechnikai műszereszek
Egyháztér 3. szám alatt, nagytemplom mellett.
Ujonnan berendezett varógép kerékpár
villany felszerelési üzletére és nagy javító
műhelyére, hol is mind ezen cikkeknek
ujon való beszerzése, villany és villany-
csengők bevezetése ennek évi jókarban
tartását a legjutányosabb árak mellett
elvégeztetik.

Tisztelettel
Molnár Testvérek
műszereszek. Egyháztér 3. sz.

Uj üzlet. Uj üzlet.

Szépe Lajos

Női divat, vászon, fehérnemű és rövidárú üzlete
Debreczen, Kossuth-utca 6. sz.

Ajánlja legújabb kivitelben a

Tavaszi ujdonságait:

Francia és Angol női divat kelmék-
ben, Angol Blouse és Tennis szöve-
tekben, DivatZeffírek elismert legjobb
minőségben, Himzett Schweitzi és
mintás selyem Batistok, Cosmanosi
kartonok és valódi Francia De'ai-
neket remek választékban.

Uri és Női Fehérneműek

Chiffonok, vásznak, fehér és színes
damaszt asztal terítékek minden ár-
ban. — Szövet és csipke lüggönyök,
ágyterítők. — Színes és fekete Nap-
ernyők nagy választékban. A híres
Lillom vászon gyári raktára.

Jó étvágyat

kap, ha a

KAISER-féle

fodormenta caramellákat használja.

Orvo-igaz kipróbálva és ajánlva.

Nélkülözhetetlen emésztési zava-
roknál, étvágytalanság, gyomorfájás
stb.-nél Fris-ittó és éltető szer. Csomag
20 és 40 f. Kapható Tóth Béla, Mi-
halovits Jenő, Grósz Nagy Ferencz,
Murakózy László, Mauthner Alfréd
gyógyszerészeknél, Józsa és Jóna dro-
gueriájában Debreczenben, Tron
Gyula gyógyszerésznél Ujfehértón.

Legjobb minőségű

bel- és külföldi

gyapjuszövetek

mérték szerinti készítésre

Fenyő Sándor

férfi szabó ál, Piacz-u. 63.

Uj Uj

Szoba-, czim- és butorfestő

vállalat

Prindelmayer L. és Pap F.

DEBRECZEN, Péterfia-utca 1. szám.

Elvállalnak: Épület és portál
mázolást, a legmodernebb szoba-
festést, tapétázást. Czimtblákat,
czimereket, képrámák, lüszterek
aranyozását, fürdőkádak, kerék-
párok, fa- és vasbutor zománcz
lagozását.

Izléses és tartós munkáért
szavatolunk. — Vidéki megren-
deléseket gyorsan és pontosan
eszközlünk.

A vállalat modern égető kály-
hával van felszerelve.

Legjobb varrógépek, kerékpárok

Nagy választék

Gramofon lemez ujdonságokban.

Legjobb hírnévnek örvendő

Alfa kerékpárokat

dupla harangesapágygyal 2 évi jótállással.
Félhalmozott raktár miatt kerékpár alkat-
részeket, külső, belső gummik, csengők,
lámpák, kürt, pedálok, conus csészéket stb.
30% áreszállítással szállítok vidékre is.
Zománczozást, nikkelezést és az összes
a kerékpár és varrógép szakmába vágó
munka és javításokat nagy javító műhe-
lyemben pontosan és legjutányosabban
készítok.

Gedő Adolf

ezelőtt Schweitzer Testvérek.

DEUTSCHNÁL
MINDENKOR FRISS

pörkölt és darált kávék

kaphatók

Piacz-utca 38. Hatvan-utca 4.

Kerékpár, varrógép, gramofon

villamosági
cikkek és
mindennemű
alkatrészek
állandó raktára.
Nagy választék:

lemez ujdonságokban.

Elvállalunk villamos felszereléseket min-
dennemű mechanikai készülékek javítását, vas-
és fémsztergályozást, zománczozást, nickkelezést
és az összes e szakmába vágó munkákat szak-
szerűen és pontosan készíjük.

Geller és Németh műszereszek,
Debreczen, Hatvan-utca 8. szám.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Zavatzky Leo

női és férfi divat üzlete

Debreczen, Piacz-utca 16.

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek!

Blousok, napernyők, gyermek ruhák, szok-
nyák, harisnyák, csipkék szallagok, ruha-
díszek, nyakkendő, zsebkendő, gallérok,
női és gyermek kötények, női és férfi
fehérneműek.

Legnagyobb választékban művirágok!

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divat

gyönyörű ujdonságai

ruha és blous helmék, voile de laine, selyem
blous helmék. — Színes és fekete napernyők

óriási választékban.

Lakások, üzletek, gyárak

villanyvilágítási és erőátviteli

berendezéseit szakszerűen készíti

Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök, budapesti cég,
debreczeni szerelési fiókja (Piacz-u. 63.)

Berendez **gazdaságok**, gyárak,
nyaralók saját géppel való vil-
lanyvilágítását és ezzel kapcsolatos
vizvezetési berendezését.

Terv és költségvetés díjtalan.

Végszám

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azonnali minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkkel szöveget minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszbelvétel esetén!

Irodai gyakornoknak fiatal ember felvétetik a Központi Banknál Piacz-u. 65.

Röfös kereskedő segéd (Áradról) Debreczenben alkalmazást keres Igen jó eladó. Czim a kiadóban.

Garai-utca 14. szám alatt egy csinosan butorozot külön bejáratu szoba kiadó

Sima szőlő vessző eladó.

Ezerjő, Risling és Kövidinka fajban. Poroszlav László, Boesky kert szőlőtelepéről. Hunyadi utca 3. szám.

Szegény sorsu embereknek biztos megélhetést nyújtunk. Czim a kiadóhivatalba.

Több évi irodai gyakorlattal bíró kisasszony precíz gépirőző ajánlezik. Czim a kiadóban.

Vizsgázott vinczellér felvétetik. Czim a kiadóba.

Sima szőlő vessző kövidinka, kadarka, rizling, erdélyi, szlankamenko és ezerjő kapható Varga u 43.

Nálam ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltők, öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ágyszerítők, Jäger ruhák, tükör kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan u. 2.

Czim és butor festő inasok felvétetnek Péterfia u. 1. Prindelmaier L. és Pap F.

Magán-detektiv ajánkozik a legdiszertebb megfigyelésekre és nyomozásokra megbízhatóságról kezeskedve. Krámer József Iskola-u. 4.

Egy jó forgalmu kis vendéglő 700 frtért teljesen felszerelve más vállalat végett eladó, helyben. Megtudható a kiadóhivatalban.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Vizsgázott fűtő, józan életű, lehetőleg nőtlen, azonnali belépésre felvétetik Horváth János gőzfűrészében.

Egy matt ebédlő asztal és egy kártya asztal eladó Deák Ferencz-utca 9. sz. a házmesternél.

Nagy Antal kárpitos és diszitő Arany János-utca 38. szám.

Tisztán kezelt pászka a husvét alkalomból kimaradt, kilogrammonként 60 fillérért kapható József kir. herceg-u. 62. szám.

Teleki-utca 73. szám alatt lévő fűszerüzletemet átadtam Herman Sámuel Bujfalusi lakosnak. Kiss E.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni építészeti osztály

(Piacz-u. 72.) által kért kérésre. Szakszerű felvi gositással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világítást, csatlakozásokat és szerelvényeket. Telefon sz. 568. Telefon sz. 568.

Ásványolajkátrány

szőlőkarók, ke itések és háztetők mázolására mint legjobb, szagtalan konzerváló anyag a gázkátrányt messze felülmúlja!

Az ásványolajkátrány mindezen előnyei dacára a gázkátránynál olcsóbb! Mindenkor, bármily mennyiségben megrendelhető a

Kőolajipar Részvénytársaságánál

DEBRECZEN. Telefon 490. Telefon 490.

Üveg, tükör, porcellán és zománcozott edényeket a legolcsóbban árusít

Knöpfler Izidor

Csapó-utca 24. Épület üvegezést és képkeretkezést gyorsan és jutányosan eszközöl.

Edények kölcsönöztenek. Tanuló felvétetik.

"Felix" Gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb természetes kénes hőforrása; viz hőfoka 50 Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában csusz (Rheuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek idült méh-petésfészek gyuladások — méh-hurut medencebeli sejtiszóvetlob és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehólyag betegségeinél. Sárgaság és epeköveknél meglepő gyógyhatás. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 200 kényelmes lakó szoba, újonnan épült fényesen berendezett 45 szobás szálloda május 15-én nyílik meg. Kitűnő vendéglők, jutányos ételárak, 100 holdas park tenis pálya, gondozott sétautak, állandó cigányzene, vásárnaponként katonazene, május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távírda telefon interurbau.

Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az igazgatóság,

Tavaszi idényre

Férfi-, fiu- és gyermek ruhák

óriási választékban megérkeztek. Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Grünfeld Adolf és Társa

DEBRECZEN, Kistemplom mellett, (sarok bolt.)

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmúl!

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdus. **RENKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.**

Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemérence idült hurutjainál, húgykő- és tövényképződésnél, a légutak és a kiválasztó-zervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfü dőn.

VI évfolyam

De

Egy óra. Negyedévre

Nehéz cammogna kezdődött ken ránk nem jól v nem örök kor, lak téve a köl

A hu ban még képest, a mert, ntnc tól lehet hogy nin kal, de nem kap vább a s a lakásuk kiket kiüz uzsora, a folyton m

Két állapotok azóta, hó állványok nem az beláthat Debrece láttunk á váltogatja sztrájkja csauja, n eltökélt szempon nem ann idő teki kiegyenli leteti a hogy vaj vagy se

És jelei mu szólván zet és a megjöve küzdele sokan k keservei akik hu csak sz Csa kereső fölnevel csök fö

A B